

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus »Fejérmegyei Napló« a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az átlatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására »Fejérmegyei Napló« cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egészévre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENCZ.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: Rotter L., Weisz H. és Krausz V. tőzsdéjében.

Előfizetési felhívás.

Nyolcadik évfolyamát futja a **Fejérmegyei Napló**. Nyolcadik küzdelmes évben vagyunk.

Nehéz, viharos éveket éltünk át eddig s viharos évekre van kilátásunk ezentul is. A két jelszó, melyet lapunk zászlajára írtunk, megsza- porítja ellenségeinket. Egyik jelszavunk: **hamisítatlan ősi magyar szellem**, mely egy évezreden át idegen népek közt megtartott bennünket nemzetnek és magyarnak. Mikor ma ezt a nemzeti szellemet idegen mázzal akarják bevonni, mikor a magyar nép becsületes, tiszta lelkébe idegenből belopódzó hazug jelszavak maszlágát hintegetik, mikor közéletünket szédítő idegen eszmékkel akarják megmérlevezni: akkor nem ismerünk szentebb kötelességet, mint minden erővel, lelkünk egész hevével, tiszta lelkesedéssel küzdeni az ősi, igazi magyar szellem jogaiért.

Ez a küzdelem csak másik jelszavunk: **a kereszténység** jegyében vezethet győzelemre. A magyar nemzeti szellemnek nincs erősebb támasza Krisztus keresztjénél. A mint a magyar címerben is a négy folyó az apostoli kettős kereszt felé siet és a hármás bérce fölött a kereszt ragyog: a haza sem virágozhatik fel másként, mint a nemzetek anyja, a kereszténység vélszárnyai alatt.

Ezt az országot magyarnak és kereszténynek alapították, így vettük át apáinktól, így adjuk át unokáinknak.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZAJA.

A negyedik koldus.

BAZIN RENÉ után franciából:
Horváth Imre.

Az anya gyermekének altató dalt énekel, hogy elaltassa. Előtte a küszöbön túl keskeny rét terült el, a letarolt bányalegő. Tiszta időben a tenger is látható volt, mely a távolból úgy tűnt fel, mint egy ragyogó fénysáv, partja azonban kopáron állott, sem hajó, sem domb, vagy gát nem tette változatossá.

A vidék nem mutatott barátságos képet, Julia mégis örömmel tartózkodott itt, hiszen ez volt szülőföldje. Lakatlan lett volna e hely, ha nincs egy darabka szántóföld, mely a kis major-ság mögött terült el s kőkerítéssel volt körülveve. Vajjon sok kell-e a boldogsághoz? Ragaszkodott a földhöz, mely nekik kenyeret adott, szerette négy gyermekét, férjét, ki fáradságos munkával kereste számukra a mindennapi kenyeret. Nagy könyörülettel viseltetett a szegények irányában, kik házánál megfordultak s boldognak érezte magát, ha segíthetett rajtuk.

Este felé erős köd borult a vidékre, a látókód mind szűkebbre szorult. A nap nyugvóra

Ez a mi programunk. A többi, hogy igyekszünk élénk, szellemes, hírekben jól értesült, minden irányban független, szókimondó lap lenni, ez a többi a két jelszóból következik. S ezeknek a mint eddig megfélemlünk, megfélemlünk ezentul is.

Ehhez kérjük a magyar olvasóközösség pártfogását.

Előfizetési árak: egész évre 12 kor.,
félévre 6 kor.,
negyedévre 3 kor.

A Fejérmegyei Napló szerkesztősége és kiadóhivatala.

A város közgyűlése.

A kánikula a nyakunkon van. Ha nem éreznők ezt mindannyian, ha a poros és szeles időben nem volna minden ember szenvedő alak, úgy mindenesetre alkalmas időmérőnek vehetők a város bizottsági testületét, mely tegnap összeült tanácskozársra, még pedig komoly tanácskozársra, hogy meghányja-vesse a város fontos ügyeit. De hát így kánikulás világban nehéz dolog a tanácskozás, nehéz ez olyannyira, hogy komolyan venni alig lehetséges. A bizottsági testülettől sem vehetjük tehát rossz néven, ha ezt a komoly munkát nem végezte el teljes odaadással, úgyszeretettel s a bizottsági testülettől feltételezett higgadt megfontolással és komolysággal. Szinte keresték a jó urak a szórakoztató beszélgetéseket, a mulattató tárgyakat s mert minden pontját a közgyűlésnek ilyenek tekin-

tért. Nagy esőcseppek hullottak a keményen keresztült a nyitott tűzhelyre, megkopogtatták a főzőedény felédét és sisterege változkat párává a nyílt tűzön.

A kert kapuja nyikorogni kezdett, kinyíllott és ismét becsukódott* Julia fölkel s elhallgatott. Lépekek hallatszottaik a nyirkos talajon.

»Nem azok — gondolá magában.

Az ajtó nyílásán keresztül egy ember tűnt fel, mint sötét árny, vállán botra helyezett batyuval. Julia megjédt, mert egyedül volt a házban. Nem látott mást, csak a koldus két vérboruló szemét, melylyel az mereven ránézett, meg öszbe csavarodó, szöke szakálát, melyet a vihar és eső összecsapzott a hajával együtt.

— Mit akar? — kérdé tőle. — Talán éjjeli szállást? — Az ember fejével bólintott, felelet helyett. Mint ha már látta volna őt valamikor.

— Menjén a csárbe s vegyen magának szalmát.

A még mindig fiatal nő arca sovány volt, gesztenyebarna haja aol két fekete szemé csillámlott elő, melyek oly szelidek s készek voltak a részvét könnyeire. Sértetlenül megőrizte egyszerű, anyai természetét, mint a mezők magánya. Amit ő akart, a sokkal nyersebb s durvább férj csaknem mindig jóváhagyta. Aggódo gonddal látta el házát a férj, neje pedig pihenés nélkül, szorgalommal, zajtalanul hozott rendbe otthon mindent.

tették, keletkezett abban a vén közgyűlési teremben olyan zsinagógái érthetelenség, a melyről ugyan senki sem merne volna elmondani, hogy komoly tárgyalásról van szó. Szinte bámultuk **Farkasdy és Ráday** biz. tagok szellemekedéseit, a kik a megdöntő érvelésnél egy-egy derült mosolyt mindenesetre többre becsülnék s hogy ez javára válik a közügynek, alig hihetjük. De még inkább bámultuk **Fiáth** báró főispán türelmét, a ki **Pénzes Imre** biz. tag közbeszólását hathatós modorban tett óvást, a tárgyalás higgadt és komoly menetét megvédeni, megte- rénteni nem volt képes. És mindenre csak egy közfelmény szolgál magyarázatul: a kánikula. A közönség dolga már most, hogy jövőre olyan férfiakat ültesse a zöld asztal mellé, a kik nem szórakozásnak, nem nyári színháznak tartják az üléseket, hanem olyan valami fontos dolognak, a hol tenni, vitatkozni szoktak az emberek; megbeszélni a város ügyeit s így munkálni a közjót, a mire a közönség bizalmából hivatottak.

Nehéz volna a tegnapi közgyűlés lefolyását a maga hű képében reprodukálni, mert hisz egy-egy ügy tárgyalásánál a csoportokba verődött városatyák beszélgetéseitől még az előadó szavát is csak nehezen lehetett érteni s mert beszélt kiki derűre-borura, még a sorrend megállapítása is nem kis munkát igényel. Sajnálatos dolog ez, de mert nem először konstataljuk, jobb és szebb jövőt a téren mostanában alig remélhetünk.

Fiáth Pál báró főispán pont kilenc órakor

Midőn férje hazatért a halászból, vagy egyéb fárasztó munkából, mindenkor szelid nyájassággal fogadta őt.

Nyugtalankodni kezdett s hogy nyugtalan-ságát elűzze, felkelt s házi dolgokhoz látott. Fél óra mult el ezalatt s egészen besötétedett.

Egyszerre csak betoppán a férj.

— Megérkezünk! — mondá — Ehes vagyok. Rossz halászat!

Félig paraszt, félig tengerész sötétkék ruhát viselt, feljött viaszos-vásznon sapka fedte. Körülhordozva tekintetét a homályban, fáradt beesett szemével az anyát kereste, ki épen tűzhelyre hajolva, habozta a levest. A nő észrevette őt, integetett fejével, mosolygott fiára, ki atyja háta mögött, annak vállain keresztül iparkodott magát észrevétni.

— Jó estét anyám!

Átölelte fiát, ki odanyújtá a sótól és köd-től nedves arcát, azután gyertyát gyújtott, a melyet eddig takarékoságból féltetett. A kigyújtott gyertya világa egy mély kosárra esett, melynek fenekén csupán három darab értéketlen piszkosszínű halacska volt látható, azok alatt pedig két sötétvörös, oióltlan rák.

Jó lesz holnapra levelesnek — mondá a férj. A tenger nagyon háborog. Együnk.

Mialatt a férj és feleség helyet foglaltak az

15

krajczárrért árulunk keskeny és szélesebb sávu torontáli vásznat, mely mosásban szintartó, ruhákra, blouzokra, nemkülönbön függönyökre is kitűnően alkalmas. Más igen szép mosók métere 15 kr.

Atlasz szatín remek mintákban és színválasztékban 26 kr.; piquet mosó 26 kr.; a most divatozó brokát zefir 21 kr.; duplaszélés scót kelmék több szinben 29 kr.; dudlaszélés tiszta gyapjúkélme drapp és szürkében 23 kr.; turista ing szatín vagy köperből 26 kr.; elegáns tavaszi kabát 3 ft 50 kr. elegáns tavaszi gallér 3 ft 25 kr.

Áruház a „Kék Csillaghoz“

Minden cikkben szabott olcsó árak!

Kiszámlázásnál 5% engedély.

Mai lapunk 8 oldal.

megnyitotta a közgyűlést s miután üdvözölt a biz. tagokat, *Tóth István* főjegyző bejelenti, hogy két interpelláció van előjegyezve, még pedig a villanyvilágítás és a Vörösmarty-tér rendezése tárgyában.

Farkasdy Dezső biz. tag írásban beadott s a bizottság előtt megindokolt felszólalásában kifejti, hogy a mi légszuszvilágításunk drága és rossz s mert ezt ma már mindenki belátta, a helyzet szánására mozgalom indult meg a villany-világítás létesítése érdekében. Akadt vállalkozó szellem s immár egy évet meghaladólag a miniszteriumnál vesztegel az ügy. Tekintettel arra, hogy városunknak a légszuszvilágítási társulattal kötött szerződése 1902. év végén lejár, nehogy a társulat szabja meg a szerződés feltételeit kénye-kedve szerint, kéri a polgármestert, hogy mi történt ebben az ügyben s a késedelem jár-e veszélylyel.

Havranek József polgármester kijelenti, hogy ezen ügyben már *ötször* megsürgette a miniszteriumot s valószínű, hogy néhány nap múlva vissza is érkezik. *Farkasdy* tudomásul veszi a megnyugtató választ s csodálja, hogy a mi szegény városunk éppen semmit sem tud kivinni a miniszteriumnál.

Második felszólalásában *Farkasdy Dezső* a főmérnökhöz fordul, mert nem tudja megmagyarázni, hogy a Vörösmarty-tér körül miért szedték fel a kövezetet s miért kavicsozták a ligetet körös-körül. Nem hisheti el, hogy a főmérnöknek erre utasítása lett volna s az ily mérvű önkényes eljárás ellen tiltakoznia kell.

Illker Vilmos főmérnök kijelenti, hogy az erre vonatkozó tervet az építészeti szakosztály helyeselte, a tanács magáévá tette s a közgyűlés pedig elfogadta. Ő csak a közgyűlési határozatot foganatosította kötelezőszerűleg. Ideiglenes dolog az egész, mert hisz nagyobb szabású rendezés esetén e tér is több költséget igénylő változáson megy keresztül. Ő legjobb tudása és lelkesmerete szerint dolgozott ez ügyben is.

Farkasdy, de főleg *Pénzes Imre* biz. tag nem helyeslik a dolgot, főleg az ideiglenes munkának nem barátai, mert ez mindég dupla költsé-

asztalnál, a fiu kiment s bezárta az ajtót. De ime alig indult vissza, midőn kívülről valaki erősen megrázta azt.

— Be lehet-e menni? kérdező egy hang.

— Hol van itt szállás? hangzott egy második kérdés.

— A földje m árkában, kiáltá oda a férj. Nézzé meg az ember a csavargóit, még csak beszélni sem tudnak. Hol van itt szállás? Vendég fogadó talán az én házam?

Az ajtó sötét, hódos nyílással meghátrált két alak a paraszt közeledtére. Észrevették, hogy erős emberrel van dolguk, miért is alacsonyabb hangon kezdtek beszélni.

— Hát talán csak nem akarja, hogy kint maradjunk a szabad ég alatt e rettenetes időben, — mondá az egyik közülök.

— Haszonatlan csöcselék népség! Az országutakon mást sem látni, mint ilyeneket, nem dolgoznak, sem munkát nem keresnek. Dolgozzék más, csakhogy őket kielégíthesse. Menjetek aludni a tengerpart kavicsaira, a halak nem fognak beneteket háborgatni.

Én már egyet elszállásoltam a csürben, mondá nyomatékkal *Julia*. Azt hiszem, elég nagy az háromnak is. A férj elhallgatott, tehát beleegyezett s elégedetlenül ment vissza a szobába.

— Meglátod *Julia*, fejezte be beszédét a bérlő, ha ez így megy tovább, a bérösszeget nem tudom lefizetni s a tudonos nem fog tűrni bennünket. Te nagyon is gyenge szívű vagy a koldusok és csavargók irányában. Holnaptól kezdve bezárom a csürt, s ha maguktól nem akarnak eltávozni, majd el fogok velők banni *Hermannal* együtt, ki elég erős arra, hogy a vasvillát forgassa. A fiatal legény önkéntlenül fölemelte hatal-

séggel jár. Pénzes nem is maradt adós közbeszólásaival, a miért *Fiáth* főispán figyelmeztette s szinte nehezen tudta megértetni *Pénzessel*, hogy nem a szólás-szabadságot akarja korlátozni, de a közbeszólásokat — a mennyiben a tárgyalás menetét zavarja — megtiltja.

A két interpelláció békés elintézése után felolvastatott a főispáni átirat, mely szerint *Vértessy József* ügyvéd tb. tisztí ügyészi állásáról lemondott. A bizottság tudomásul vette. — A polgármester bejelenti, hogy *Tschurtschenthaler* Alajos bozeni konzervgyáros meghalt, a konzervgyár érdekében tett munkássága tehát ez idő szerint eredményre nem vezethetett. A mennyiben azonban nevezett gyárosnak a fia hajlandó az atyjának felajánlott kedvezmények mellett a gyárat létesíteni, nem mond le a reményről, sőt hiszi, hogy ez az ügy szerencsés megoldást nyer. Az e célra felajánlott épületet az ügy lebonyolításáig katonai elszállásolásra használják.

Felolvastatott ezután a belügyminiszter leirata, melyben nagy kegyesen tudomására adja a városnak, hogy itt elmeogyintézetet nem épített, mert más városok sokkal kedvezőbb ajánlatot tettek. Ezzel együtt tudomásul vette a bizottság az orvosi díjszabásra vonatkozó leiratot is, mely szerint a megállapított orvosi díjak főleg peres ügyeknél szükségesek.

A szervező bizottság előterjesztése keltett ezután élnék vitát. A pénztári napibiztosi állást ugyanis a közgyűlés törölte s a szabályzatnak ily értelemű változtatása tárgyában tett a szervező bizottság javaslatot, egyelőre azonban tekintettel a folyamatban levő s a törvényhatósági pénztárak államosítását célzó kormányhatósági intézkedésekre, nem tartja időszerűnek a szabályzat illetén módosítását. Javasolja továbbá a szervező bizottság, hogy a polgármesternek 200 koronáig utalványozási jog adassék.

Havranek polgármester a napibiztosi állás eltörlése tárgyában oda nyilatkozik, hogy — mert az egyszerűsítést célzó törvényjavaslat ezt nem érinti — jövő év elejétől kezdve az állás megszüntethető s addig a szükséges szabályrendeletváltozás is keresztlül vihető. *Kováts István*

mas ökleit. Az anya szemrehányó tekintettel nézett a két férfira, felsőhajtott majd ételmardékból megtöltött egy tálat s eltűnt vele a sötét éjben.

Midőn balkezében lámpát tartva, a ház mellett végig haladt, a lámpa világánál egy mozgó alakot vett észre. Egy elfojtott kiáltással megállott, majd arra gondolt, hogy még egy koldus az, a ki éjjeli szállást keres.

Csakugyan egy ősz ember állott előtte, szakálla össze volt kuszálva, mint májusban a borsó indjára.

— Az Isten szerelmére kérem, *Julia* asszony, adjon szállást, ne kelljen kint töltenem az éjjelt.

— Maga nem úgy beszél, mint a többi koldusok szoktak. Jöjjen, elszállásolom, de tudja meg, hogy ez az utolsó éjjel. Férjem holnaptól fogva be fogja zárni a csürt. Hogy hívják önt? — Nyomor.

A nő jobban szemügyre vette őt s csodálkozva szemlélte szép sötétkéket, tiszta szeméit, melyek oly szelidek voltak, mint a gyermekéi.

— Nem tudom, vajjon igazi nevét mondotta-e? Honnét jön?

Mindenünnen.

— És szivesen fogadják?

— Egyre kevesebben.

— Tehát miért jár-keel mindig bizonytalanul, a nélkül, hogy tudná, hol fog szállást kapni?

— Hogy az embereket megakadályozzam abban, miszerint szivöket teljesen elzárják az irgalom érzése elől. Midőn megérkezem csak magam vagyok, midőn eltávozom, Isten áldása jár nyomomban.

Julia asszonynak úgy tűnt fel, mintha e

biz. tag kéri a napibiztosi állás megszüntetésére vonatkozó határozat végrehajtását s kijelenti, hogy a polgármesteri kézipénztárnak éppen nem barátja. *Dr. Ráday Lajos* a napibiztosi állásnak e hó végén leendő megszüntetését kéri, mert a közgyűlés így határozott. A mennyiben a tanács nem tette meg a szükséges intézkedéseket a szabályrendelet módosítása tárgyában, viselje a pénztár kezelésénél a felelősséget. A szervező bizottságtól nem véleményt kér a közgyűlés, hanem a szabályrendelet módosításának formulázását. E kijelentés után *Farkasdy Dezső* lemondván a szervező bizottságban viselt tisztéről, *Kováts István* biz. tag a pénztár törvénytelen kezelése ellen tiltakozik s mindaddig, míg a szabályrendelet nem módosítottatik, a jelenlegi kezelés hagyandó meg. *Dr. Sára Gyula* nem érzékenykedik *Dr. Ráday* mókái miatt, kéri azonban határozatilag kimondani, hogy a napibiztosi állás eltörlése folytán leállott szabályrendelet változásra vonatkozó javaslat már a jövő közgyűlésen a bizottság elé kerüljön. A közgyűlés ily értelemben határozott.

A rózsáskert előtti hid helyreállítását, valamint a 32000 koronás függő kölcsön felvételét vita nélkül kimondta a közgyűlés. A hatósági zálogház tárgyában még mindig nem tiszta a látvány, a homály eloszlátása végett a közgyűlés Nemsits pénzügyi tanácsost és Mohai főszámvévót küldi a kecskeméti zálogház tanulmányozására. — A cselédmenhely felállítását a közgyűlés most már 7 évi vajadás után elvben elfogadta, természetesen ez még nem jelenti azt, hogy tényleg meg is lesz a menhely.

A tanács a Purger-malom lerombolását hozza javaslatba. *Richter József* biz. tag tiltakozik a lerombolás ellen, mert az többbe kerül, mint a mennyit az anyag ér s a mennyiben pedig a bérösszeg még az ottani csatorna-tisztítási költséget sem fedezi, indítványozza, hogy a malom árverés útján adassék el. A bizottság azonban csekély létszáma mellett nem hozhatott értelmes határozatot, kimondta tehát, hogy ezen ügyet a napirendről leveszi.

Sokszor emlegetett s már agyontárgyalt ügy

koldus egyike volna azon apostoloknak, kiket falujának templomában látott lefestve.

Midőn a négy férfi helyet foglal a tál körül, megvilágítva a lámpa által, melyet a nő a fal egy szegére akasztott, a sötét éj egészen ráborult a vidékre. A szélrohám megkétszereződött, a tengeri dagály nőttön-nőtt s oly vad morajt keltett a szélvihharban, mintha a kis házikót szétzúzni, elseperni akarná.

Julia ezután visszatért lakába s megelégedve azzal amit tett, boldog lelkiismerettel így szállott magában: Négyen vannak, éppen mint a mi gyermekeink.

Virradatkor az atya és fiu fölkeltek, hogy rendbe hozzák az állatokat s megnézzék, vajjon az időjárás megengedi e, hogy a tengeren ma ismét próbát tegyenek a halászáttal. De ime alig lépték át a küszöböt, *Julia* éles sikoltással kiáltott utánuk: Jöjjetek gyorsan. — Borzasztó! Ott termettek mellette s szomorúan látták, hogy a szekrény ajtaja tárva-nyitva van, a fiók fel van törve, hová ez évi megtakarított pénzüket rejtették. A férfi dühében tombolt, mindenért nejt okozta s hevesen kikelve, keserű szemrehányásokkal illette őt.

— Hát nem a te hibád ez? Lám, miért fogadtad be a tolvajokat? Most szépen vagyunk okatlan jó szived miatt. Menj utánuk, fogd el őket. Tönkre vagyunk téve s te vagy az, ki azt akartad, szállásadója a csavargóknak és sehonaiaknak. — *Hermann* a fiu egészen sápadt volt a felindulástól, midőn anyját sirni, atyját haragra lobbantva látta.

Csak mintegy félóra múlva jutott eszébe a földművesnek, hogy üldözni kellene őket. Ke-

került elő ismét: a városház-építése. Legutóbb 1897-ben tárgyalta a közgyűlés a városház-építésének kérdését, mely alkalommal egy bizottságot küldött ki oly czélból, hogy a felszínre kerülő tervek és eszmék behalóbb tárgyalása után tegyen javaslatot. Ugyanezen határozatban kifejezésre jutott azon meggyőződés is, hogy mindaddig, míg az új laktanya építésének kérdése és ezzel kapcsolatban a m. kir. honvédség részére egy zászlóalj befogadására szükséges épület megszerzése, a katonai élelmezési ház megvétele és az igazságügyi palota építése tárgyában folytatott tárgyalások eredménye ismertté nem lesz, addig úgy a városház-építése ügyében felferült eszmék és tervek, valamint Dieballa György bizottsági tag és több bizottsági tag által a városház-építésével kapcsolatban a Kossuth-utca rendezésére vonatkozólag tett indítvány érdemileg nem tárgyalható.

Most *Havranek* József polgármester terjesztett be egy nagyszabású tervet, a melyből aligha lesz valami. E terv szerint a városháza a Kossuth-átcában épülne s mellette lenne két oldalt a pénzügyigazgatósági és posta-palota. A belvárosi laktanya, póstház és élelmezési ház telkeinek közepére tervezett városház-építési költségét 198788 frtra teszi a polgármester és a laktanya értékét 55000 frtban, a póstház értékét 30000 frtban, az élelmezési ház értékét pedig szinte 30000 frtban számítja fel. Így tehát a városház-építési költsége 313788 frt lenne. Leszámítva azonban ebből a régi városház, több, az építkezés által nyerendő házhelyek értékét, a tiszta kiadás 235188 frt lenne. A városháza azonban csakis az esetben épül fel, ha a miniszterium, illetve kormány pénzügyi és posta palotát épített. Hogy ez kilátásba helyeztessék, *Havranek* polgármester indítványozza egy küldöttség menesztését a főispán vezetésével.

Tóth Aladár a küldöttség küldését helyesli, de nem a városház-építési ügyben. *Farkasdy* sajnálja, hogy csak most kerül szóba a dolog; az indítvány nagyon szép s alkalmas arra, hogy néhány évig szép reményben ringassa a közön-

resztül ment az udvaron, előhozta vasvilláját az istállóból és a csűrbe indult. Neje és fia követték a háttérben.

A szalmán nem volt más, mint a negyedik koldus. Még mindig aludt.

— Talpra te gonosztevő! Hol vannak a többiek?

A Nyomor felnyitotta szemeit, a nélkül, hogy megmozdult volna.

— Ugy látszik nem akarod meghallani, gonosz! Hol vannak a többiek?

Tekintete oly tiszta és mély volt, mint a nyílt tenger, melyet naponkint bámult csónakja széléről. Nem merészelté bántani és sokkal szelidebb hangon így szólt hozzá:

Nem vádóllak, nem bántalak, csak azt mond meg, merre mentek a többiek, kik megraboltak?

— Nem rég hallottam, hogy a kapun keresztül eltávoztak.

— Mit loptak hát el tőled? Szerencsédet?

— Nem.

— Egyet gyermekeid közül?

— Nem.

— Lelkiismereted nyugalmát, melylyel bírtál, melylyel mindenki bír, ki szorgalmasan dolgozik s kötelességét jól teljesíti.

— Nem. De elvitték tizenöt frankomat, melyet szekrényembe tettem.

— Tehát csak azt veszítetted el, a mi pótolható.

— Mit adnál nekem, ha visszaszerezném azt, mit elraboltak tőled?

— Válassz! — mondá a földműves.

— Én a te csűröd kulcsát választom — mondá a Nyomor. A bérlő megnézte a hosszú, rozsdás, kopott vasdarabot, és a zárból kiállott s vállát vonogatta.

seget. *Ráday* attól tart, hogy városházáról beszél a polgármester és tulajdonképen honvédkaszárnyát akar építtetni. Dr. *Sáára* Gyula feleslegesnek tartja ezen ügyben a vitát, mert nem lesz belőle semmi. Ekkor már a közgyűlési terem valóságos társalgó szoba volt, alig lehetett szót érteni a megtrikult sorokban. Végre mégis szavazásra került a sor s *Tóth* Aladár indítványát mellőzve, a polgármester indítványa mellett foglalt állást a bizottság.

A városház-építési ügyének hosszadalmas tárgyalása után gyors tempóban haladt a tárgyalás s az egyes ügyekben vita nélkül hozta meg a bizottság a határozatot. Tizenegy óra után a biz. tagok legnagyobb része elhagyta a termet úgy, hogy mikor *Fiáth* főispán fél egy után berekesztette a közgyűlést, a tisztviselőkn kívül alig maradt valaki a jegyzőkönyv hitelesítésére.

UJDONSÁGOK.

— **Péter és Pál napja.** Mintha az egyház egész jellemzését bírnók a katolicizmus e két oszlopának történetében. Gyöngé emberek, a kiket az Isten óriásokká tett. A lángoló szívű, a sanguinikus Péter, a ki életét kész volt odadobni az imádott Mesterért, aztán egy gyenge szolgáló szavára esküdjözik, hogy: »nem ismerem azt az embert.« A másik, mint a vadállat, szomjuhozta a keresztények vérért, felkutatta őket rejtekeiben, hogy párolgó véruket kifolyni láthassa. Elvakult, fanatikus, vad zsidó volt s a Mester mégis őket választotta ki, hogy oszlopai legyenek az ő alkotásának. Mintha megakart volna mutatni, hogy gyarló emberek, gyöngéségekkel, gyarlóságokkal telt teremtményeket választ ki, aztán beléjük leheli Lelkét, a pünkösdi Lelket, a mely éget, tüzel, lobogó lángra gyullaszt, a mely keresi a veszélyt, a szidalmak golyózaporába rohan, hogy kitarhassa kebelét és átlekelülve ihletett, epedő ajak-

— Nemde, hogy visszajöhess ide ismét?

— Én és mások mondá. — Mert sokkal többet fogsz te veszíteni az áltál, ha szivedet és csűrödöt elzáród, mintha azokat megnyitod ennek is, annak is. Vedd a nagyobbik hálót és kövess engem.

Erre fölkel s a bérlő, ki maga is erős és nagytermetű volt, csak akkor látta, hogy amaz még egy fejfel magasabb, mint ő. Szó nélkül engedelmeskedett.

A nyomor szótlánul ment elől, szemlélve a hullámok mélységét, ott a hol a víz tiszta volt, jelt adott neki:

— Vesd meg itt a hálót.

A bérlő és fia a vizre mentek és teljes erővel huzták a hálót.

— Egyszerre hangos kiáltásban törtek ki. A hálóban egész tömeg fickándozó márna volt, melyek ugráltak, farkukkal verdesve a vizet, neki rontottak a háló oldalának, összekeveredtek, majd a háló ráncával körülfogva, a partra kerültek s oly halmazt képeztek, akár egy tajtéktól fehér szirt.

Szaladj haza Julia, fogd be a lovat, jöjj ki a kocsival, már egy kocsira való van. Oh! mily szép nap.

Hogy semmi el ne vesszék belőlök, a bérlő és fia rohant hol jobbra, hol balra, megragadták a halákat, melyek a nedves lejtőn menekülni akartak.

Mikor bevégezték munkájokat, sugárzó arccal kelték fel, hogy megkeressék a Nyomort, senkit sem találtak a főenyi halmon. Csupán a fölkelő napon viruló homoki szegfü tekintett feljök bizalmasan.

kal kiálthassa: „Érted mindent, még az utolsó csepp vért is!“ A gyarló emberek, az egyszerű halászok kiválasztott apostolok lőnek s beteljesítették az Ur szavát, midőn elmentek tanítani minden nemzetek, megkeresztelvé őket az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében! Csodálatos ut! a betlehem-i jászoltól, a gyenge, gyarló apostoloktól idáig, a fellegekbe nyuló bazilikák keresztje tündököléseig, a gyalázattól a dicsőséges ragyogásig, megismétlődve mindazok a gyaláztatások, mindazok a dicsőségek, a melyek folytonos sorsa Krisztus Egyházának.

— **Uj doctor.** Egyszerre két kézből is kapjuk a kedves hirt, a mely sokaknak, köztük a Fejérmegyei Napló olvasóinak szívében is csak örömet fog kelteni. Dr. *Vass* József, fejérmegyei fővendékpap, a ki a római *Collegium Germanico Hungaricum*-ban folytatja tanulmányait, kedden, 25-én kiváló sikerrel, mindenké elismerésével tette le a bölcséleti tudományokból a tudori vizsgálatot. Régtóta büszkeségét képezi egyházmegyénknél, Isten adta tudása s a mellett kedves szerénysége mindenkit megnyert s ott, a világ metropolisában is már évekkel előbb észrevették, hogy nem közönséges tehetséggel áldotta meg a kegyelmek Adója. Bennünk azonban más kapcsok is fűznek hozzá, lapunk olvasói előtt feltűnt már az ő mindig ragyogó tolla, a melylyel oly szépen tudott bájos leírásokat, szíveket megröndítő történeteket elénk rajzolni. A minap fejezte be tárcasorozatát a *Nagy időkből* s már évek óta sokféle dologhoz hozzászólt lapunkban a mi szeretetreméltó *Minimus*-unk. Örövendük szívünk mélyéből s örövendve fejezzük ki jókívánatainkat a kiváló siker felett.

— **Gróf Zichy Jenő ünneplése.** Mint Veszprémből jelentik: Gróf *Zichy* Jenőnek, aki néhány nap óta a városban időzik *Fenyvessy* Ferencz főispán vendégjeül, nagy ünnepeltetésekben van része. Mikor a veszprémi iparosok megtudták odaérkezését, nagy küldöttséggel *Pósa* Endre iparkamarai tag vezetésével üdvözlésre siettek. *Pósa* beszédére *Zichy* hosszas beszédben válaszolt. Este szerenádot volt a tiszteletére.

— **A székesfehérvári és Vidéke szerkesztőségének** volna egy-két szó mondanivalónk. Legutóbbi számában különösen a Székesfehérvári Hírlapot, de vele együtt bennünket is csunyán megköpköd. Hogy miért? nem tudjuk, azt hisszük, ő se. Az utóbbi időben goromba támadásokat kezdett ellenünk, a mit mi annak rendje és módja szerint (de sohasem gorombábban) visszaadtunk. Mi regisztráltunk egy hirt a volt főispánról, teljesen rosszakarat kizárásával. Ő azonosította magát a volt főispán személyével s elmondott egy aesopusi hasonlatot, a melynek durván sértő élet ellenünk fordította. Erre mi természetesen megadtuk a méltó feleletet. Ugyanazon számunkban (15-én) szóvá tettük azt a furcsa állásfoglalást, a melyet a Sz. és V. az osztály-könyvek meghamisító konzorcium fejevel és az itéletet végrehajtó tanstestülettel szemben elfoglalt. Következő számában a volt főispánra vonatkozó válaszunkra nem tudott semmit sem felelni, hanem kisütötte, hogy a másik cikkben mi Göbel igazgatót *antiszemita*nak mondtunk. Ezért persze a következő számunkban kineveztük, mint a zöld keztűt. Mit is csinálhattunk volna egyebet?

Mert ha valaki írni nem tud, nem olyan nagy csoda, de ha olvasni sem képes és mégis szerkeszteni akar, már azon csak nevetni lehet. Erre ő 20-án nem válaszolt egy szót sem, hanem 22-én egy durva cikkben támadott meg bennünket. Azzal nem törődünk volna, mert az igazság mellettünk állott, hanem megtámadott egy tiszteletreméltó testületet, a polgári leányiskola igazgatóját, a tanárnőket és tanárokat, tehát egy tiszteletreméltó öreg urat, a ki előtt Fejérvárott mindenki megemeli a kalapját és nőket, a kik iránt bárki, ha egy parányit ismeri a lovagiasságot, tisztelettel viseltetik. Eljárásukat bornirt-nak, botrányosnak nevezte, szemükbe vágta, hogy még valamelyes fogalmuk sincs az ethikáról. Ez oly durvaság, a melyhez hasonlót legalább Fejérvárott egyáltalán nem szoktak elkövetni. Példáját csak azokban a szemétdombon élőkódó pesti zsidó lapokban találjuk. Azóta volt alkalomunk kimutatni azt is, hogy az ő állítólagos igaza, a mibe kapaszkodni akart, a levegőből kapott koholmány volt. Nincs semmiféle törvény, a mely a kizárás módzataira vonatkozólag szabályokat állapítana meg. Nem irtunk szombati számunkban semmit, a mi szorosan rájuk vonatkoznék, mégis e lap szerkesztősége gyanúsít rágalmazásokról, sőt jó izlésről is beszél, ünneplésen kinevezi magát tisztességes embernek és fölpiéköd ránk, már úgy, mint a kinek faji tulajdonságai ezt magukkal hozzák. Nem tartjuk egyáltalán szükségesnek, hogy a magunk tisztességét s eljárásunknak helyességét bárki előtt is bizonyítsuk s hogy magunknak elégtételt szerezzünk legközelebb a bíróság elé visszük a dolgot.

— **Anarchista.** Megdöbbenő hírről értesülünk s a mely azt hisszük — országszerte kellemetlen meglepetést fog kelteni. **József Agost** főherceg, a legmagyarabb főherceg fia, a napokban családjával Ennsből kis-tapolcsányi birtokára utazván ott ismeretlen kézből irt levelet talált, a melyben egy elvetemedett lélek azzal fenyegeti, hogy vigyázzon az életére, mert áldozatul szemelték ki. Nem akarjuk hinni, hogy lehetne oly fekete lélek, aki egy oly nemes szív, oly áldott élet ellen törhetne, mint a milyen József Agost főherceg, aki egész életét a jónak szenteli s aki soha senki szívének keserűségét nem okoz, mert nem tud másnak élni, csak a jónak. Azt akarjuk hinni, hogy az egész üres semmiség, valami bomlott észnek a szüleménye, vagy egy éretlen rossz tréfa. Környezetét azonban rémülettel töltötte el a levél tartalma s a legszélesebb körre terjedő intézkedéseket tettek arra nézve, hogy a rossz tréfának okozóját kézre kerítsék.

— **A polgári lövöldében** f. hó 29-én, azaz Péter és Pál ünnepén céllovészlet, vasárnap pedig céllovészlet és tekeverseny fog tartani. Mindkét napon cigányzene lesz.

— **Gyapay Pál** földbirtokos levelet intézett lapunk szerkesztőségéhez, amelyben megcáfolja azon hírt, mintha ő a vaáli kerületben Ugron-párti programmal föllépni szándékoznék s kijelenti, hogy Ugron-párti eddig sem volt és azzal a párttal semmiféle összeköttetésben nem állott. Tudomásul vettük.

— **A honvéd zenekar,** melynek az utóbbi időben ugyancsak kijutott a munkából, tegnap reggel Pécsre utazott, a honnan két heti ottlét után Nagy-Kanizsára vonul ugyanily időtartamra. Így tehát egy egész hónapon át vagyunk kénytelenek nélkülözni a mi derék zenekarunkat.

— **Vida Pál jubileuma.** 25 éves fáradságteljes és áldásos munkának némi elismerése volt az a kitüntetés, a melyben kedden este tegnap este a tüzoltóság s érzelmeikben mások is osztozva, Vida Pált, az érdemes tüzoltót kitüntette. 25 évvel ezelőtt kezdte meg fáradságos lélekölő munkáját a tüzoltóságnál, akkor lett segédtszije a székesfejérvári tüzoltó testületnek. Azóta élénk részt vett a fejevári tüzoltóság, aztán a feje megyei, végül az országos tüzoltó-szövetség mozgalmában. Fáradhatatlan volt, nem kimélt sem munkát, sem időt, midőn a bennünket oly közelről s érzékenyen érintő nemes ügynek, a tüzoltói intézménynek fejlesztéséről volt szó. 25 év után a bajtársak ünnepet ültek. Kedden fáklyásmennettel tisztelték meg, a midőn Verger Tamás, a fejevári tüzoltó testület titkára üdvözölte a jubilánst, a ki meghatott hangon válaszolt a kitüntető szavakra. Tegnap este pedig bankettre jöttek össze a tüzoltó laktanyában, hogy a fehér asztalnál is kifejezzék szerencse kívánataikat. Ott voltak Burchad Bélavári Rezső, Klauz György, pápai kamarás, püspöki titkár, Borchert Jenő dr. ügyvéd, Reé István főkapitány s mások, valamint a tüzoltók is vagy százan. Persze a felköszöntőkben nem volt hiány, a melyek mindannyian ünneplték a jubilánst s a melyekhez mi is hozzáfűzzük a mi jó kívánatainkat.

— **Záró-ünnep.** A helybeli kath. főgymnasiumban f. hó 29-én lesz a tanév bejárása. Az intézeti templomban reggel 8 órakor lesz a hálaadó istentisztelet, ezt követi az intézet disztermében az ifjusági ünnepség, melyre ezen az uton hívja meg a t. szülöket s a tanügy iránt érdeklődő közönséget a főgymn. igazgatósága. Az ünnepség sorrendje a következő: 1. Nemzeti zászló, Huber Károly, vegyes karra áttette Deák György; éneklő a főgymn. énekkara. 2. Utóhang Cserhalomhoz, Vörösmartytól, szav. Debreczenyi Miklós, VII. o. tan. 3. Visszaemlékezés Vörösmarty születése századik évfordulójára, felolvassa az Igazgató. 4. A magyar költő, irta Vörösmarty, szav. Kovács János, VII. o. t. 5. Magyar ábránd, Székely Imrétől, zongorán előadja Pap Miklós, IV. o. t. 6. Vörösmarty apotheozisa, irta Várdy Antal szav. Hankó Ernő. 7. Jutalmak kiosztása. 8. Szózat, irta Vörösmarty, zen. Egressy Béni, éneklő a főgymn. ifjuság énekkara.

— **Beírások a főgymnasiumba.** A helybeli kath. főgymn. I. osztályába a tanulók beírását június 30-án, július 1-én és 2-án eszközöli az igazgatóság, az intézet disztermében mindenkor d. e. 11-től 12 óráig. A tanulók szülei, vagy gondozóik kíséretében tartoznak megjelenni s *születési-, ujjraolási és iskolai bizonyítványukat* magukkal hozni. A beíratási díj 8 korona.

— **Köszönetnyilvánítás.** Fogadják mindazon barátaink és ismerőseink, kik boldogult édes anyám elhunytával részvételünk kifejezést adtak, koszorukat küldötték és fogataikat a temetéshez kirendelték, ez uton az egész gyászoló család nevében legbensőbb köszönetemet, *Klökner József.*

— **Felolvasó-estély.** A törökbálinti r. Kath. Olvasókör f. é. június hó 30-án d. u. 5 órakor saját helyiségeiben szavalás, ének és zongorajátékkal egybekötött felolvasó-estélyt rendez, a következőkkel: 1. Szabad felolvasás, tartja ftdő Aschenbrenner József. 2. Szilágyi Erzsébet, Tóth Kálmántól, szavalja Jeschitz Pál. 3. »Ave Mária«, Cherubinitől, éneklő dr. Grimm Ferencné urnő, zongorán kíséri Györy Sándorné urnő. 4. »Mária országa«, Rudnyánszky Julától, szavalja Führinger Anna. 5. »Az iskola és a család«, felolvassa Schmall Zsigmond főtanító. 6. Zárszó, tartja ftdő Weicher Miklós elnök. — Este 8 órakor a kör helyiségeiben táncmulatság lesz, melyen valamint a felolvasáson csak felnőttek vehetnek részt. A meghívó kívánatra előmutatandó.

— **A határkő.** Jóvéru fejevári gyerek volt, a kit a szive látogatába hozott vissza az ő város falai közé. Mindenki ismeri Fejérvárnak átkos vízügyi mizériáját, azt a sokszor unalmassággá agyoncsépeelt ügyet, hogy nem juthatunk tisztességes vízhez. Nohát ezen a fejeváriak-ugy szoktak segíteni, hogy délelőtt söröt, délután pedig bort isznak. A szőlőhegy azonban a vágyaink netovábbja, egy igazi fejevári szív különösen ugy délutánonkint ugy tekint feléje, mint az igazhívó mozzim az ő Mekkája felé: Sálem alejkum! ő nedük hazája! S a szende zefir onnan Mekka felől egy kis hamisítatlan fejevári port vág a szeme közé, s hízkelvede sugja a fülebe: Fáj a szívem érted! Sálem. — A mi barátunk is oda vágódott, mert eszébe jutott az a régi nóta:

Ki a hegynek borát issza,
Vágyik annak szive vissza . . . stb.

Denique is, akadt részvevő kebel (a mit Fejérvárott ugy mondanak: akadt huncut!) s kivonultak, akár a rómaiak egykor a szent hegyre. Hogy mit letek, mi nem leitek, ne keressük, a részletekre se terjeszkedünk ki, mert hiszen a fő a lényeg, az esszencia. Az esszencia pedig mindégig az vala, hogy fölvetették a poharat és letették a poharat, a kettő között pedig az a különbség volt, hogy mikor fölvetették, tele volt, mikor pedig letették, semmive volt benne. A végít megint mindenki tudhatja: ugy berugtak, akár egy öreg ágyu, hogy az eget, a melyet az Úr csillagokkal vet ki, hol bögnének, hol pedig csutorának néztek. Denique is sehol nem akadt baj, csak a bevonulásnál s ott is az egyik határkőnél. A határkő olyan kő, a mely ott áll a határnál, a mely egyrészt megmutatja, hogy merre kő menni, másrészt pedig rá kő nézni és megtudja az ember, hogy mennyire van a megyeház gömbölyű kapusától. Hanem a mi tisztelt barátunknak mást mutatott. Nem tudjuk mi okozta, de egyszerre feléje fordult és szerelmes szép szavakkal kérélni kezdte, hogy: anyuk ne haragudj! ládd, ha egy kicsit későn jövök is haza, azért nem kell mindjárt hátat fordítani az embernek. Aztán megszólalt zengő szép bariton hangon:

Rózi, Rózi haragszol,
Mért nem akarsz szólni
A csutorám majd megreperálom,
Szóljál meg hát rubintos virágom!

Hasztalan! a határkő hideg maradt, nem hallgatta meg az édes szép szavakat, sőt még az ömlengéseket sem, a melyre hősünk szédülő fejfel fakadt. Ekkor aztán rosszabb következett. A fejevári borokban sok van a szelid báránycákból, de van benne az oroszlan dühös indulatjából. Miután hősünköl kifogyott a báránycákból, csakhamar az oroszlan kerekedett felül. Érezte, hogy dühös, ígért már »mozdóvizet neki a gyöngypatak vizéből, sőt még pirostót is a rózsaleveléből«, kérése sikertelen maradt, a szerrinte »legszebb a világon« még mindig hidegen a hátat fordította neki. Akkor aztán kitért az oroszlan természet és kegyetlen püfölésekben nyilvánult. Agyba-főbe verte, sőt a roz nyelvek szerint meg is rugdalta. Alig tudták őket szétválasztani. S a legcsodálatosabb a dologban az, hogy reggel mikor az orvos megdagadt kezeit vizsgálta, minden fejevári borokért sem tudott volna ellenfelére visszaemlékezni. Lássák kérem! ilyenek a fejevári borok, hát a ki ezt issza, nem fáj annak a szive, sőt a keze is vissza!??

— **A közönség figyelmébe** A posta-távirda és távbeszélő szolgálat időtartama a vidéki posta-és távirda-hivataloknál f. évi július 1-től újból szabályoztatik, s ezzel kapcsolatban a vasárnapi munkakorlátozás a vidéken is kiterjesztetik mindazon közünnepekre, melyeken a székesfővárosi postahivatalokra nézve már korlátoztatott (u. m. újév napja, husvéthétfője, áldozócsütörtök, urnapja, pünkösdhétfője, karácsony első és másodnapja, továbbá apr. 11. és aug. 20-ika.). A hivatalos órák és a szolgálat a közönséggel való érintkezésben a következőleg szabályoztatik: *A példánál:* 1) *köznapokon* d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6-ig minden küldeményfaj felvételére, de utalvány és takarékpénztári feladás csak d. u. 5-ig; 2) *vasár-és ünnepnapokon*: d. e. 9—12-ig. A hivatalos órák alatt a felvétel korlátozás nélkül minden küldeményfajra kiterjed. Délután a felvétel szünetel. Megjegyeztetik, hogy ajánlott leveleket köznapokon 12—2-ig és este 6—9-ig a távirdánál

lehet feladni. A látvárdai és távbeszélőnél: d. e. 8-tól (nyáron 7) este 9-ig, vasár- és ünnepnapokon, mint köznapokon.

Zarándoklat Lourdesba. Hetey Sámuel pécsi püspök ur Ó Méltósága IV. pástorlelvében 783. szám alatt zarándoklatot hirdet Lourdesba, melynek elindulása augusztus hó 26-ára van megállapítva. Jelentkezéseket a zarándoklat lelki vezetője főt. Schultz Károly esperes-plebános ur. Német-Márokon (Baranyamegye) fogad el, a ki részletes illusztrált programot is küld a hozzá fordulóknak.

Öngyilkosság, vagy véletlenség? A mint föleli tudósítónktól értesülünk, ott tegnap a hártában levő kut vizében egy holttestet, egy 70-75 esztendősnék látszó öreg asszonyt, ak a holttestét találták. Hogy kicsoda, senki nem tudja bizonyosan, csak találgatják, hogy valószínűleg egy keresztési lakos, a ki már öbbször megfordult azon a vidéken. Valószínű, hogy véletlenségből bukkott a kutba, a mint vizet meríteni akart, de az sincs kizárva, hogy öngyilkossági szándékából ugrott a kutba, le akarván rázni annak a 70 75 esztendőnek keserves terhét, a mely oly súlyosan nehezédett a vállára s a melynek levevését nem az élet és halál Urának kezéből várta.

Köszönetnyilvánítás. Alulirt köszönettel adózom mindazoknak, akik elhalt felejthetetlen jó férjem ravatalára koszoru helyezése s a temetés való megjelenés által részvétüket kifejezni és ez által fájdalmunkat enyhíteni szivesek voltak. Tisztelettel özv. *Majoros Istváné.*

Elvi határozat borhamisítási ügyben. A belügyminiszter legutóbb kiadott rendeletében kimondotta, hogy az a borkereskedő, kinek pin-czejében mesterségesnek nyilvánított bora van raktáron, az elkövetett kihágásban vétkes akkor is, ha zálogként van nála. Továbbá a kínél mesterséges bort találnak, az összes borok megvizsgálási költségeit tartozik viselni.

Vizbefuult gyermek. Bischof Ignác kozmai lakos földmives 8 éves fia folyó hó 23-án szülei-nek házártól eltávozott, hogy pajtásaival egy kicsit elszórakozzék. A gyerekek hogy-hogy sem a szaári erdőbe tévedtek, hol Bischof fia egy kutba beleesett, s mire a segélynyújtók ment-séget nyujthattak volna neki, a gyermek meg-fuult.

Tolvaj csavargó. Varga Ferencz nagy-czenki illetőségű lakos átutazóban volt a napok-ban Kálozon s ott Maróthi Károly vendéglőjében szállt meg. Reggel keserűen tapasztalta, hogy uti bőröndje a benne levő ruhaneműekkel és pénzzel együtt eltűnt. A korcsmáros a lopással Kovács György lókuti illetőségű csavargót gyanu-sította, a ki szintén ott töltötte az éjszakát. És hogy mennyire nem csalatkozott gyanujában, igazolja ama körülmény, hogy a csendőrség Sopronya község határában elcsipvén Kovácsot megtalálta nála a bőröndöt a benne levő ruha-neműkkel együtt. Az ügy a törvényesség elé kerül.

Szabadalmazott viharmentes homlokzat festéket épület festéshez szállít Kronsteiner Károly I. cs. és kir. kizárólag szabadalmazott homlokzatfesték gyára Bécs, III., Hauptstrasse 120. Ezen épület festék ugy szépségénél alap-színénél esőben is színtartóságánál és szaporasá-gánál fogva a legjobb és legolcsóbb gyártmány. E homlokzatfesték 40 különböző mintában por-alakban kgmonkint 16 krtól feljebb kapható.

Rendőri hírek. Elfogott sikkasztó. Neu-mann Frigyes gyanus alak a rendőrség kezébe került s kiderült, hogy Esztergomban sikkasztás miatt körözik. — *Lopás.* Tungler Józsefné olaj-utcai lakásáról f. hó 19-én több női ruhát ellop-tak. A tettest keresik. — *Csoóron* Hegedűs Istvánnétól 80 kor. készpénzt s több ruhaneműt ismeretlen tettes ellopott. A csendőrség nyomoz.

A cigányok büne. Horváth Mária és Kiss Mária cigányasszonyok a kártyavetés neves mes-tersege mellett ősi szokás szerint a lopástól sem iszonyodnak. A két jeles firma f. hó 26-án Kiss Anna szárazrét-dűlői lakos, cseresznye árus leányt szemelte ki áldozatul. Először jó szerencsét jöven-döltek neki, aztán csiklandozni kezdtek, ami alatt zsebéből ki is szedték a pénzt, mely egy kendőbe volt csavarva. A leány panaszt emelt a rendőr-ségnél, ahol a cigányasszonyok rendes szokásuk szerint tagadnak.

Tolvaj iskolásfiu. Veisenfeld János vizi-városi vezetőtanító jelentést tett a rendőrségnél, hogy Singer Jenő elemi iskolai tanuló, Singer Samu ósz-utcai lakos fia, az iskolához tartozó kertben egy vékára való barackot leszedett és azt el is vitte. A rendőrség a gyermek bűnéért az apát vonja felelősségre.

A csoóri plebános.

Két héttel ezelőtt a helyi lapokban, tehát a Fejérmegyei Naplóban is, egy nyiltéri nyilatkozat jelent meg, a mely egy hosszú, kinos ügynek a bíróság előtt lejátszódott epizódja volt. Benne Fligler György csoóri plebános ur kijele-nti, hogy a csoóri tejszövetkezet igazgatóságát becsületében sérteni nem akarta és ha szándék-talanul sértés követett volna el, azért bocsánatot kér stb. Bizonyára olvasóink is emlékeznek még rá. Volt a csoóri plebános urra vonatkozólag egyébként is szó. Az egyik helyi lapban, a Székesfehérvári Hirlapban egy kemény vád hang-zott ellene, hogy t. i. keresztjárás processzió alkalmával hiveit a faképnél hagyta s ezzel a hivek vallási érzületét megsértette. Végül egy még csunyább vád, a mely azt hozta fel ellene, hogy a néhai inotai kath. kántortanítót szegény-sége miatt nem akarta eltemetni s hogy az egyház szertartásai szerint csendes nyugvó helyére mégis ki kísértetett, az csak Domján várpalotai r. kath. lelkes emberséges indulatának, könyörül-letességének köszönhető. Egyben keményhangu felszólítás is hangzott, a mely szerint Fligler György hagyja ott papi állását és menjen nyuga-lomba, szóval úgy állították őt a világ elé, mint egy gonosz, rosszlelkű embert, a ki azt sem érdemli meg, hogy az Isten napja rá süssön.

Bennünket az ügy közelebről nem érdekelt, a csoóri plebános urat nem ismertük s minthogy nem ismertük, sem viselt dolgairól eléggé tájé-kozva nem voltunk, se mellette, sem ellene állást foglalni nem akartunk.

Csupán az igazság szeretete és egy méltat-lanul meghurcolt, öreg ember iránt való rokonszenv indit most bennünket arra, hogy — az ügyről, pró és contra tájékozást szerezvén — röviden tájékoztassuk olvasóinkat a dolog miben-létéről s talán némileg elégtételt szerezzünk an-nak a megroskadt öreg embernek, a kit élete alkonyán bizony-bizony méltatlanul hurcoltak meg a közvélemény színe előtt.

*

Fligler György egyike azoknak, a kik meg-értve a súlyos viszonyokat, a melyekben külö-nösen a gazdálkodó osztály van — maga is gaz-dálkodó ember lévén — a szövetkezeti ügy által akart szegény földhöz ragadt népén segíteni. Láta, hogy mint szegényedik az a becsületes államfentartó magyar faj, mint csapnak össze las-sankint feje felett a gazdasági válság hullámai, s elhatároza, hogy tudását, idejét erejét a pusztu-lásnak indult nép felemelésére fogja fordítani. Mozgalmat indított községében egy tejszövetke-zet megalakítására. Nem csupán a maga népét, a katolikusokat akarta támogatni, hanem a köz-ségben lakó kálvinistáknak is örömmel nyujtotta segítő kezét. 1899. jan. 9-én írta neki Vasadi Balogh Lajos, a gyúrói evang. lelkes, hogy ör-vend a szövetkezeti ügy létrejöttén és rövid idő mulva Csoórra jön, hogy tapasztalataival, utmu-tatásaival a mozgalom sikerét előmozdítsa. A ki ismeri, hogy mennyi utánjárásal, mennyi küzde-lemmel jár egy ilyen szövetkezeti ügynek dűlőre juttatása, be fogja látni, hogy Fligler György

fáradozásaiért csak hálát és elismerést érdemel. Tisztelték is érte mindannyian. Magunk hallottuk évekkkel előbb egy csoóri kálvinista gazda szájából, hogy: Isten áldja meg a jó plebános urat még a haló porában is. Nagy jót tett velünk. Azelőtt hónapszámra sem láttunk pénzt jönni a házhöz, most meg minden gazdának hónaponkint 30-40 frt tejjaszna van. Beválasztották a megyebizott-sági tagok sorába. A földmivelők országos szö-vetkezete, valamint az Országos kölcsönös Bizto-sítási szövetkezet pedig azzal tisztelte meg, hogy mindkettő 1900-ban választmányi tagjai sorába emelte. A szövetkezet szépen indult soráshoz hozott s ez — senki el nem vitathatja — leg-nagyobb részben Fligler György érdeme volt.

Volt azonban egy másik baj. Fligler György már régebben rossz viszonyban volt egyik-másik uri emberrel, épen szövetkezeti igazgatóság egyik-másik tagjával. Hogy miért, mi okból voltak közöttük ellentétek, nem keressük, nem tartozik hozzánk.

Fiegler a megalakult szövetkezetben a felügyelő bizottság egyik tagja volt s mint ilyen gondos figyelemmel kísérte a szövetkezet mű-ködését. Csakhamar hiányokat konstatált, az igazgatóság működését, a kezelést, az ellenőrzést nem látta egészen helyesnek. Sok tekintetben meggondolatlan eljárásoknak volt tanuja, a melyek magának a szövetkezetnek érzékeny károkat okoztak.

Hogy nem frázisok ezek, és nem üres vádaskodások, hanem a szomorú valóság alapján állanak, bizonyítják azok a vádak, a melyeket Fliegler György pontról-pontra szedvén a bírós-ág elé is terjesztett s a melyeket legnagyobb részben a tanuk eskü alatt tett vallomásai is megerősítettek. Például hozunk fel néhányat:

Az igazgatóság betoniroztatott 2 szobát, a harmadikat téglával rakatta ki, egy év múlva a téglát kidobatta és azt is betoniroztatta.

Vásárolt az igazgatóság egy kopulót 160 koronáért. A szakértő üzletvezető figyelmeztette őket, hogy az nem alkalmas. Egy év múlva megvették 160 koronáért azt, a mit akkor az üzletvezető ajánlott. A másik most használatlanul hever.

Vett az igazgatóság 2 tejkádat 100-100 koronáért, noha csak egyre volt szükség, mert a legnagyobb forgalom idején is elég volt egy tejkád. A másikat aztán jégverembe tették s ott a rozsdá megetté.

A lefelezett tej szállítására először üvegeket vásároltak, pár hónap múlva felretették s vá-sároltak 500 koronáért 54 literes tejkannákat, még pedig nem 5-öt, 6-ot, mint a mennyire szükség volt, hanem 20 darabot, a melyekből 14-15 meg novemberben is becsomagolva hevert.

Márton vajmestert felmondás nélkül elbo-csátották s mégis 30 koronát ajándékoztak neki szövetkezet pénztárából.

Az üzleti év végével a szövetkezet leszá-molni tartozik. J. L. ur megígérte, hogy elkészíti a számadást ingyen. Nem fogadták el, hanem 10 hónap múlva elkészítették mással és fizettek érte 100 koronát.

1900-ban figyelmeztették az igazgatóságot, hogy elegendő jeget szerezzenek be. Nem tették meg s augusztus elején már elfogván a jég, a szövetkezet érzékeny kárt szenvedett. Az ott maradt tejből készíthettek volna turót, a melynek kilójáért a budapesti tejcarnok 24 fillért ígért s a szövetkezet a szállítási költségek leszámitása nélkül is körülbelül 1000 korona hasznot látott volna. Belementek sajtkészítésbe, a mi nem si-került s így a szövetkezet naponkint 12 korona kárt szenvedett.

Panaszt emelt a szolgazemelyzet dologtalansaga, fegyelmezetlensege ellen, valamint a tisztasag nagymervu hiánya miatt. Sokat eltulajdonítottak a szovetkezet vagyonából. Maga Edes igazgatósági tag is beismerte, hogy a mult nyáron körülbelül 100 kiló vajjat elloptak a szovetkezet vagyonából.

Szállított az igazgatóság Bécsbe utánvétel nélkül. Elvesztett 140 koronát. Ez a tapasztalat azonban nem tanította meg eléggé a vigyázatra, mert rövid idő múlva ismét 21 koronát vesztett ugyanily uton.

Tanuk igazolnak esküvel egész sereg lopást, csalást, a minék jórészt az volt az oka, hogy érett eszű, erélyes napibiztosok helyett az iskolából alig kinőtt gyermekeket állítottak napibiztosnak, a kik természetesen a szolgazemelyzet munkáját sem ellenőrizhették. A napibiztosok a tilalom és alapszabályok ellenére a szovetkezet termékeiből jóllaktak.

Ilyen esetek egész sereggel voltak.

A ki igazságosan itél, beláthatja mindezekből, hogy a csoóri tejszovetkezetnél távolról sincs meg az az ideális állapot, a melynek kellene lenni. Szigorú pontosság, kérelhetetlen lelkiismeretesség követelendő tehát különösen az igazgatóság részéről, hogy a szovetkezeti eszme a maga áldását a rászoruló népre árássa.

E nélkül, különösen ha boldog-boldogtalan Csáky szalmájának nézi a szovetkezet vagyonát, az nem áldása, hanem átka lesz a népnek. S hogy a csoóri tejszovetkezetnél a helytelen kezelés, a felügyeleti kellő hiánya meghozta a maga káros következményeit, kiténik abból is, hogy a mult év novemberében már 4200 korona terhet mutattak ki, a melyből minden szovetkezeti tételre 22 korona esett. Fél év múlva, azaz ez év márcziusában már így állott a szovetkezet ügye:

Vagyon.	kor.	fill.
Pénztári készpénz	24	10
Be nem fizetett alaptőke	10	—
Tejtermék készletek	45	—
Berendezés	3841	—
Adósok	860	25
Veszteség	744	53
	5524	88
Téher.	kor.	fill.
Alaptőke	390	—
Várpalotai takarékpénztár	2600	—
Alfa-Separátor követelése	660	—
Szovetkezeti tagok tejért	1017	84
Hitelezők	851	84
	5524	88

Magaz ez a mérleg eléggé bizonyosága annak, hogy csoóri tejszovetkezet nem virágzik s ha félesztendő alatt a teher ily rohamosan szaporodott, ha a teher 5524 koronára szaporodott s vele szemben a vagyonat a berendezés, az adósok és a veszteség képezik, nem, nagyon messze áll azon ponthoz, a mely a legnagyobb aggodalomra ad okot. Látják ezt maguk a csoóriak, a midőn mind többen hagyják el a szovetkezetet. Tavaly ilyenkor 1000—1200 liter tejük volt, az idén már csak 700. Tavaly 10 fillért adott a szovetkezet a tej literjeért, az idén már csak 8 fillért.

Látva a helytelenségeket, mindenki megértheti, hogy Fligler Györgynek csakugyan volt oka rá, hogy ellenük szót emeljen.

Volt-e joga?

Nemcsak joga, sőt kötelessége is volt. Hiszen tagja volt a felügyelő bizottságnak s a szabályzatoknak 16-ik paragrafusával fölhatalmazta, sőt kötelességévé is tette az erélyes felszólalást.

Különb is ő kezdeményezte, ő ápolta csirájában a szovetkezetet. Egy szegény, minden fillérre rászoruló népről s annak fontos anyagi érdekeiről volt szó s ha van valaki, a ki nem a maga hasznáért, hanem közérdekből szigorú pontosságot és lelkiismeretességet követel, az nem csak hogy nem megrovást, de elismerést, dicséretet és ösztülete, köteles hálat érdemel különösen annak a védelmezett népnek részéről.

Sajnos azonban, hogy Fligler és a szovetkezet igazgatósága között levő rossz viszony itt is megteremtette a maga mérges gyümölcsseit. Fligler, midőn levelet intézett az igazgatósághoz és felsorolta a hibákat, túllépett a jogos kritika határain, többet lehetett leveléből érteni, mint a mennyit ő maga is mondani akart s mi által az igazgatóság magát becsületében sértve érezte.

Ösztönt szölv, nehéz itt választófalat megvonni, hogy mennyiben vétkes az igazgatóság, midőn a vétket felburjánozni engedi, midőn lanyhaságával a visszaéléseknek utat enged s ha figyelembe vesszük, hogy Fligler napról-napra látta, tudta, hogy a visszaélések mekkora kárt okoznak a népnek, hogy a szovetkezet áldásos eszméje lassankint átkos terhet ró a vállalkra — meg tudjuk érteni, ha elkéserevésében meg sértette az igazgatóság tagjait.

Hanem annál csunyább volt az igazgatóság részéről az, hogy a mult év novemberében a szovetkezet közgyűlésén kibékültek Fliglerrel, felolvasták a kérdéses levelet, igyekeztek kimagyarázni az ellentéteket, kezét nyújtottak egymásnak, hogy a jövőben vállelve, a közjóért lelkesedve fognak munkálkodni, — aztán 3 hónap múlva ugyanazon levél alapján, melyre már a felledés fátynólát borították, bepörölték Fligler s a nyilvánosság előtt meghurcolták.

Mi, — más oldalról is ismervén az ügyet — helytelennek tartjuk, hogy Fligler plebános aláírta azt a kérdéses nyilatkozatot. Az inkriminált levelet közérdekből, egy egész község szegény lakosainak jóvoltáért írta, ha tul is ment a jogos kritika határain oly tere, a hol nehéz igazságot tenni — ha elítélik is, nem ítélték volna el, legfeljebb pár forint pénzbírságra s ha az ítéletet megfellebbezi, tekintve mentő és bizonyító tanúinak nagy számát, az ítéletet a legnagyobb valószínűség szerint megváltoztatják.

Egyébiránt mi nemcsak hisszük, de el is várjuk, hogy a csoóri tejszovetkezet ügyeit, kezelési módját egy pártatlan, igazságos bíróság a helyszínen meg fogja vizsgálni s ha mulasztásokat derít ki, ki fogja majd deríteni azt is, hogy kiken mult a mulasztás. Nem Fligler plebános érdekében mondjuk ezt, nem is az igazgatóság elleni ellenszenvből, hanem egy községnek fontos anyagi érdeke kívánja, a melyet a nyilvánosságnak sőt a törvénynek is kötelessége ellenőrizni.

Felelni akarunk azokra a vádakra is, a melyeket különösen a Székesfehérvári Hirlap hozott fel, hogy Fligler a keresztjáró napokon tartani szokott körmenetet megváltoztatta, hogy nem a szőlőhegyen levő kereszthez vezette el hiveit, otthagya őket a szőlő, mint laptársunk mondotta, hiveinek vallási érzületét mélyen megsértette s méltó rá már mint tisztelt laptársunk az ilyen dolgokban itélni szokott — hogy kihurcolják a faluból etc.

Volt-e hozzá joga, hogy a körmenet irányát megváltoztassa?

Volt. Mert a „Canonica Visitatio”, — az egyes plebániák törvénykönyve, — nem írja elő, hogy a plebános hova vezesse keresztjáró napo-

kon a hiveket. Ha megváltoztatta, joga volt hozzá. Különb is szabályszerűen kihirdette-első vasárnapon a templomban. Hivei belenyugodtak, nem volt közöttük egy sem, a ki felszólalt volna ellene.

Volt-e rá oka?

Volt. Mert a hivek egy része, különösen az öregek a nagy távolság miatt nem mehettek a processióval. Maga Fligler is öreg, törődött, 60-otul levő ember már s neki is nehezére esett már a több mint egy órát igénybe vevő körmenet vezetése. A szőlőhegy pedig, a hova a körmenetet azelőtt vezetni szokták, nagyrészt kivesszett.

— Mondjuk — talán helytelen volt a plebános ur részéről, hogy most változtatta meg a körmenet rendjét, a midőn a szovetkezetben való erélyes fellépése sok ellenséget szerzett neki, de ha békés időben cselekszi, tekintve okait, meg jogát hozzá, senki sem botránkozott volna meg rajta. Így is a megbotránkozás hősei a szovetkezetben érdekelt néhány tag volt s vezérük Pentz jegyző ur, a ki saját bevallása szerint nem szokta látogatni a templomot, annál kevésbé pedig a körmeneteket.

A mi pedig a néhai inotai kántor temetését illeti, hogy Fligler szegénysége miatt nem akarta őt eltemetni, nem egyéb, mint egy rosszakaratu rágalom, a melyből egy szó sem igaz. Azért nem Fligler temette, mert Domján várpalotai plebános levélben kérte őt, hogy a temetés szertartásait végezhesse, a mit Fliglernek nem volt oka megtagadni. Másnap azonban a csoóri templomban ünnepélyes gyászmisét tartott a megholtnak lelke üdvéért, a melyért senkitől nem kért egy árva fillért sem.

Csunya dolog az, mikor a személyes gyűlölködést ilyen tere viszik át, ha egy intelligens katolikus ember, hogy az általa gyűlölt papot még ellenszenvesebbé tegye, képes a maga vallásán levőket is ok nélkül, vagy hiányos értesülés alapján fölpaprikázni. De, azt hisszük, sokkal többet önmagának ártott.

Fligler plebános urnak csak annyit ajánlunk: hagyja ott a szovetkezet ügyét, hiszen ügyszeretét nem hálával, hanem kövekkel fogadják.

Azok, a kik ma a gyűlöletből és talán bujtogatástól elvakítva követ dobálnak rá, be fogják látni, hogy — ha a módozatok tekintetében nem is — de a lényegben jó akarójuk volt. Visszanyeri feldult lelke nyugalmát s annál áldásosabban működhetik a lelkek örök javáért, a mely rá nézve is, hiveire is a legszükségesebb.

IRODALOM.

Irodalmi pályázat. A szentbeszéd-írás emelése érdekében buzdítva az elért siker által, a Jó Pásztor szerkesztősége három szentbeszéd megírására hívja fel az érdeklődők figyelmét. I. Szeplőtelenül fogantott Szűz ünnepére Szentbeszéd, amely az ünnep dogmájának érintésével morális alapon a szüzesség követésére buzdít. Beküldési határidő október 15, jutalma 40 kor. II. Karácsony napjára. Kidolgozható tetszés szerinti conveniens thema. Határidő október 15. Jutalom 50 korona. III. Húsvétvasárnapra. Tetszés szerinti thema kidolgozása az ünnepi szent evangélium alapján. Határidő november 15. Jutalma 40 kor. Pályázhat bárki. A szentbeszéd-írás törvényeinek megfelelő dolgozatok vétetnek figyelembe. Idézeteknél a forrás helye felemlítendő. Terjedelme 5—6 oldal nyomtatásban. A szentbeszédnek idegen kézzel leírva jellegű levélke kíséretében a határidőre küldendő. A nyertes és dicsérettel kiténtetett szentbeszéd közlésének jogát fenntartja magának a szerkesztő. Más fordítások is pályázatra bocsáthatnak, de ezt ki kell tüntetni a szentbeszéd. A be nem vált szentbeszédnek a jellege megnevezésével bérmentve — kívánatra — visszaküldetnek. Az eredmény a

határidő letelte után két héttel a Jó Pásztor legközelebbi füzetében közöltetik. T. Pelikán Krizsó, a Jó Pásztor szerk.-kiadója.

— **A magyar középosztály lapja,** a Hazánk, a legutóbbi időben egészen visszatükrözi azt a fellendülést, a melyben a politikai viszonyok átalakulása következtében az agrárpolitika részeseült. A magyar agrárpolitika ezen bátor és szókimondó organuma tartalmasságában gyarapodott, terjedelmében növekedett, a szerkesztőség Buday Barna vezetése mellett egyesíti magában azokat a publicistikai és gazdaságpolitikai, valamint szépirodalmi erőket, a melyek a lap nyolcesztendő pályafutása alatt a politikai, társadalmi és gazdasági egyesületei nagy munkájának bátor harcosai voltak a tollal. A *Hazánk* különösen foglalkozik a vidék ügyeivel, állandó összeköttetésben van a vidék vezérégyéniségeivel, annak a sajtójával s egyetlen organum a napisajtóban, a melyet nem vakít el a csillogó tőváros, hanem az ország gyors erősödését a vidék erősítésében keresi. Védi annak gazdasági és társadalmi érdekeit, állandó harcot folytat a művelt középosztály érdekeiben, független a pártoktól, minden hatalmi tényezőtől, a kormánytól és nagytőkétől egyaránt, támaszát egyedül a függetlenségben társadalomban keresvén. A lap előfizetési ára félévre 14 korona, negyedévre 7 korona, egy óra 2 kor. 40 fill. Állandó mellékletei a *Hazánk*-nak a *Vasárnap* és a *Szövetkezés*, a melyet az előfizetők díjmentesen kapnak, ezenkívül a *Hazánk* előfizetői ajándékképpen egy díszes *agráralbumban* fognak részesülni. Előfizetések a kiadóhivatalhoz intézendők. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.)

Anyakönyvi statisztika

1901. évi június hó 22-től június hó 29-ig.

I. Születés.

Született: 11 fiu, 5 leány. Ezekből 9 törvényes fiu, 5 törvényes leány; 2 törvénytelen fiu, 0 törvénytelen leány. Összesen: 16.

II. Halálozás.

Elhalt: 3 fi, 6 nő. Ezekből 5 éven aluli 1 törvényes fiu, 1 törvényes leány, 0 törvénytelen fiu, 0 törvénytelen leány; 5 éven felüli 2 fi, 5 nő. Összesen: 9. E szerint a születés a halálozást 17-mal multa felül.

III. Házasságkötés.

A fent jelzett idő alatt 2 volt.

Elhaltak: Vámosi Ferenc, néhai Máté Zsuzsanna volt házastársa, ev. ref., nyug. városi rendőr, 71 éves, tüdőlob, Apáca-utca 40 sz. Molnár Rozália, ev. ref., 4 órá. veleszületett gyengeség, Széchenyi-utca 1. sz. — Bátky Endréné szül. Schlenk Hermína, róm. kath., 32 éves, szívszélhűdés, Apáca-utca 23. sz. Tóth István, róm. kath., városi mezei csász, nőtlen, 76 éves, agyhűdés, Rácz szérű, Ascher-féle tanya. — Varga József, róm. kath., városi mezei csász, 52 éves, Tokodi Borbála férje, májlob, Széchenyi-utca 170. sz. — Korent Antalné szül. Klem Erzsébet, róm. kath., 51 éves, elvérés, Gáztelep-utca 32. sz. — Özv. Klökner Péterné szül. Limpler Franciska, róm. kath., háztulajdonos, 70 éves, gyomorrák, Szent-Imre-utca 1. sz. — Özv. Szabó Bakos Józsefné Lencsés Rozália, róm. kaah., kisbirtokosnő, 73 éves, kimerülés, Vendel-utca 14. sz. — Háden Terézia, róm. kath., 11 éves, általános vízkór, Felsőkirálysor 14. sz.

IV. Kihirdetés.

Bostai Károly magyar államvasuti osztálymérnökségi iroda-szolga és Fernbach Juliánna házi cseléd (Székesfejérvár.)

KÖZGAZDASÁG.

A börze ellen.

(K. Ö.) A börzékre nem jó napok járnak.

A kontinensen Németország kezdette meg ellenők a harczot, eltörölven a határidőüzletet gabonában és bizonyos értékpapírokban. A börze természetesen ezen intézkedéstől a legrosszabb következményeket helyezte kilátásba. Azt mondta, a gabonaárak esni fognak, mert csak a határidő-

üzletnek van ártartó hatása. Az értéktözsde pedig a fedezetlen üzlet nélkül teljesen el fogja vesztetni világgiaici jellegét és provinciális nivóra süllyed.

Ezek a jövendölések természetesen nem mentek teljesedésbe. A gabonatözsden a fedezetlen határidőüzlet eltörlésének az lett a következménye, hogy megszűnt az árak szertelen ingadozása, melyből csak a kulissza spekulációnak van haszna, de kára a termelőnek és fogyasztónak. A Leiter-féle Korner által előidézett szertelen áringadozások idejében a német tözsdék voltak az egyetlenek, melyek a fejüket el nem vesztették. Az értéktözsden pedig az lett az eredmény, hogy az avatatlan elemek teljesen visszavonultak a börzétől és a színteret teljesen a spekulációnak engedték át, mely e miatt, nagyon természetesen, nagy zavarban van, mert egymás nyakát csak nem tekerhik ki egészen.

Ez oly eredmény, melynél nagyobbat kívánni sem lehetett volna.

Mindezeket pedig azért mondjuk el, mert újból oly esemény adta elő magát, mely aktuálissá tette a börze reform kérdését, mely különben, míg veszedelmes fattyuhajtásai letörölve nincsenek, mindig aktuális marad. Aktuálissá tette az osztrák mezőgazdasági tanács, mely a kormánytól követeli a gabona határidőüzlet teljes eltörlését, a határidőüzletek törvénykivüléség kimondását és a letétek visszakövetelhetőségét.

Az osztrák mezőgazdasági tanács oly sulylyal rendelkező testület, melynek követelése elől a kormány el nem zárkozhatik. És ha Ausztriában eltörlik a fedezetlen határidőüzletet, mi lesz akkor a budapesti börzével. Eitörlik nálunk is az erkölctelen játékok, avagy tovább akarják fentartani. Az osztrák mezőgazdasági tanács egyuttal megkérte az osztrák kormányt, hogy teljes befolyásával hasson oda, hogy a gabona határidőüzlet Magyarországon is eltiltassék. Osztrák szomszédaink azonban — úgy látszik — nem ismerik

a budapesti tözsderejét és kormányunk gyengeségét, ha azt hiszik, hogy a budapesti börzével csak úgy rövidesen lehessen végezni. Mindazonáltal, ha a börze hatalmát Ausztriában megtörik, ezzel a budapesti börze is oly ferde helyzetbe jön, hogy nemsokára kénytelen lesz derekát beadni.

A budapesti spekuláció ugyanis nagyban játszik a berlini és bécsi tözsdén. Berlinből a differenciális játék eltörlése következtében lassan kiszorulván, most a bécsi tözsdé klienteláját növelik. Ha innét is kiszorulnak, magukra lesznek hagyatva, ellenállási erejük csökkenni fog és a tözsdereformot majd csak kierőszakoljuk.

Hogy a magyar kormány ezt a kérdést komolyan nem veszi, kitűnik abból a börzeankét tárgyalásából, melynek semmi gyakorlati haszna nem volt, de kitűnik abból a magatartásból is, melyet a német tözsdereform hatásával szemben tanusit. Az arra való hivatkozásra mindig az volt a válasz, hogy meg kell várni annak eredményeit. Nos ezek az eredmények lényesen igazolják a börzeellenes körök felfogását. Ez indította az osztrák mezőgazdasági tanácsot is arra, hogy a fedezetlen határidőüzlet teljes eltörlését sürgesse, ez indítja különben a mi gazdasági egyesületeinket is arra, hogy a börzereformot sürgessék, abban az értelemben, mely az ország gazdasági és morális érdekeinek megfelel.

Ország-világ látja, hogy a budapesti börze gonyt üz a kormány halasztási szándékával, mely időt és módot adott neki arra, hogy magát megreformálja. Nem teszi. A hatalom tudatában dacol a kormánnyal és közvéleménnyel. Ámbár azt hisszük, hogy megkondították már föltötte a lélekharangot. A börzének hatalmi elfajulása amugy is szűgyenfeltöltést képezi a letűnt század gazdasági és társadalmi alakulásainak, melyeket az önzés irányított és a produktív munka kizsákmányolása jellemez.

SZÁMMÉR IMRE

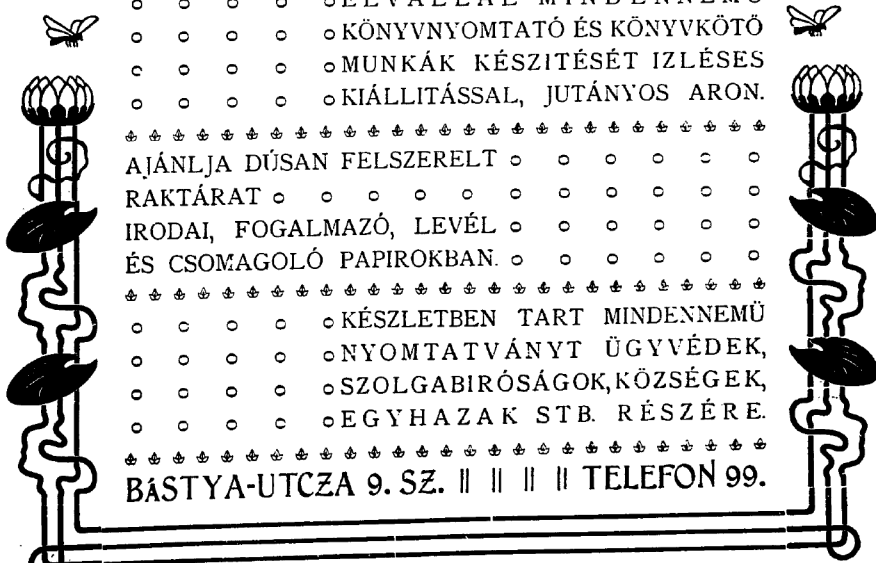
KÖNYVNYOMDÁJA SZÉKESFEJÉRVÁR.

- o o o o o ELVÁLLAL MINDENNEMŰ
- o o o o o KÖNYVNYOMTATÓ ÉS KÖNYVKÖTŐ
- o o o o o MUNKÁK KÉSZÍTÉSÉT IZLÉSES
- o o o o o KIÁLLÍTÁSSAL, JUTÁNYOS ARON.

- o o o o o AJÁNLJA DÚSAN FELSZERELT
- o o o o o RAKTÁRAT
- o o o o o IRODAI, FOGALMAZÓ, LEVÉL
- o o o o o ÉS CSOMAGOLÓ PAPIROKBAŊ.

- o o o o o KÉSZLETBEN TART MINDENNEMŰ
- o o o o o NYOMTATVÁNYT ÜGYVÉDEK,
- o o o o o SZOLGABIRÓSÁGOK, KÖZSÉGEK,
- o o o o o EGYHAZAK STB. RÉSZÉRE.

BÁSTYA-UTCZA 9. SZ. || || || || TELEFON 99.

Első os. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

H

omlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120.

(saját házában)

Aranyermekkel kitüntette.

Féhercegi és hercegi uradalmak, os. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építő-mesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mézben földalattak, száraz állapotban, poralakban és 40 különböző mintában kilónként 16 krtól fölfelé szállítanak és a mi a festék színtisztságát illeti, azonos az olajfestékekkel.

Mintakártya, ugyszintén utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldeték.

Alapított 1865.

Ifj. SCHAUMANN JÓZSEF

ARANYOZÓ, MÁRVANYOZÓ, TEMPLOMDISZÍTÓ,
TÜKÖR, KÉPKERET RAKTARA
SZÉKESFEHÉRVÁROTT,
Barátok új épületében.

Elvállal mindennemű aranyozást és díszítést,
ugymint: Templomok, Salonok, Kávéházak, Disz-
termek Aranyozását festését és Plasztikai Díszítését.

I. rendű

KOKSZOT

ajánlok jutányos áron bármely
állomásra.

WEISZ JÓZSEF

a tatai szénbányák képviselője.

SZÉKESFEJÉRVÁR,

Lakatos-utca 2. szám alatt.

Chief-Office 48, Brixton Road, London SW.

THIERRY A.-féle

DIGESTIV.

Valódi angol általános ét- és emésztési
pora hatásában gyomorbántalmak minden
fajtájában felülmulthatlan. Étvágygerjesztő
és emésztést előmozdító. Minden doboznak
a készítő aláírásával kell ellátva lenni.
Egy doboz ára a pénz előleges beküldése
mellett 3 korona. — Szétküldi:

Thierry A. gyógyszer. balzsamgyára
Pregradán. Rohits-Sauerbrunn mellett.

Éremmel kitüntette!

SIMON LAJOS

asztalos és kárpitos
butorraktára

SZÉKESFEJÉRVÁROTT,
Kossuth-utca 11. szám.

Ajánlja saját készítményű asztalos és kárpitos
butormunkákkal dúsan berendezett üzletét,
hol mindennemű asztalos és kárpitos munkák
gyorsan és pontosan elkészíttetnek,
jutányos áron.

Első magyar varrógép és kerékpár-gyár részvény-
társaság. Budapest.

Ajánlják hazai gyártmányu **Adria**, **karika-
hajós Singer**, **Wheeler Wilson**, **Howe** stb.-féle
saját készítményű

varrógépeiket és kerékpárait
a legjutányosabb árak mellett. — Nagy raktár
minden néven nevezendő varrógép és kerékpár
alkatrészekben. — Ajánlják továbbá teljesen be-
rendezett javító műhelyüket, hol mindennemű
varrógép és kerékpár javítások gyorsan és
pontosan eszközöltetnek.

Vezérképviselet **Márkus Simon özvegye és fia**
czégnél, Székesfejérvárott, Nádor- és Rózsza-utca
sarkán a ciszterciák templomával szemben.

WEISER J. C. gazdasági gép-gyára NAGY-KANIZSÁN.

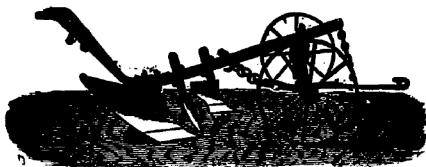
Ajánlja: egyetemes egyes és kétszajú acél-akéit legkiválóbb anyagból és legjobb kivitelben, az egy-
tem akékéhez alkalmazható összes felszerelvényeit, boronáit és egyéb talajmivelő eszközeit.

ZALA-DRILL

sik és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas Magyarország legjobb sorvető-gépeit, szabad kiváltható kapacsu-
lyókkal. Homok- talajhoz a „ZALA-DRILL” különösen e célra készített és kitűnőnek bizonyult velősarukkal
lesz ellátva „Perfecta” merítő korongos sorvető-gépeit leszállított áron. „Planet” rdsz. egykerekes kézi kapát
és töltőgepét **24 korona árban**

„Hollingsworth” lőgerelyűit legszilárdabb kivitelben. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főképviselet és raktár Fejér-, Veszprém- és Komárom-megyékre:

ROTH SANDOR

vaskereskedő

Székesfehérvár, (Gebhardt-ház).

Ugyanitt kaphatók szabadalmazott

ruha-mángorlók.

indítanak

a FEJERMEGYEI NAPLO

reszere

jutányos áron vétetnek fel.

Többször kitüntette!

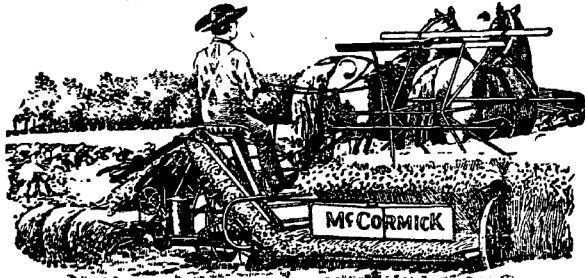
Asztalos szakmába
vágó megrendelést
elfogad

NAGY JÓZSEF
SZÉCHENYI-UTCA 24. SZ.

Készen kapható: Nyaraló vagy gyermek-
szobába, esetleg előszobában alkalmazható fehér
fényezett szekrények s 16 személyre ebédlő s
egyéb butorok.

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY
(CHICAGOI ARATÓGÉPGYÁR)

GRAND PRIX.

PARIS 1900-ban.

Kéveköti aratógép, Fűkaszalógép, Készürükészülék, „Daisy” marokrakó aratógép, Szénagyűjtő gereblyés Kéveköti fonal-
gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s arányát nem kérte!

Olcsó tartalékreszek óriási raktára.

WILLIAM J. STILLMAN
igazgató.

Képviseletünk:
NEY MÓR, Széke fehérvár.

Tessék mintakönyvet kérni!

Budapest V., Váci-ut 30.

VÉGH GYULA

szobafestő, mázoló

Kossuth-utca 15. (Györy-ház.)

Elfogad:

Czim-, szoba-, kép-, templom-
és oltárfestés, valamint mázoló
s krétarajz munkát.

!!! Legujabb seccsio minták dús !!!
vlasztokban.